

O concepto de *dramaturxia* conduce a dous territorios complementarios, pero diferentes. Xa o explicaba G. E. Lessing ao falar de *dramatiker*, ou escritor de textos dramáticos, e de *dramaturg*, aquela persoa que se ocupa de facer as adaptacións necesarias para que un texto se acomode aos principios da enunciación teatral, que non é a mesma que a enunciación dramática. Esta última figura, o *dramaturg*, desempeña diversas funcións: lectura de textos, traducións, versións, estudos sobre un autor ou unha obra, estudos das postas en escena dun texto... Nós falamos de dramaturgos, mulleres e homes vinculados coa autoría, e logo de dramaturxistas, que son os axentes da versión e da transformación. Cando dicimos *dramaturxia* tamén poderíamos dicir, con Lubomir Dolezel, transdución, en tanto esta sexa un proceso de recepción, interpretación e conversión de signos e sinais para iniciar un proceso de reacción. Pero a transdución non sería unha mediación senón unha verdadeira creación. Sempre implica a elaboración dun modelo de espectáculo ao que o equipo artístico, coordinado desde a dirección de escena, lle vai dar unha dimensión formal e histórica, noutra fase do proceso de creación no que interveñen elementos de significación moi diversos.

Hai algúns anos, a editorial Galaxia editaba un texto de Bert Cardullo, *Leccións de dramaturxia*, no que se presentaba unha panorámica das diferentes concrecións a que ten dado lugar o exercicio profesional do dramaturxista, prestando especial atención aos países nos que os teatros contan cun departamento de dramaturxia, como acontece en Europa Central; tamén fai referencia aos teatros dos países nos que existe unha "asesoría literaria", que se ocupa de funcións similares. Son, precisamente os teatros, coas súas compañías estables e coa súa produción anual diversificada, os que permiten que se promovan novas dramaturxias. O exemplo do Royal Court de Londres pode ser un exemplo das estruturas necesarias para apostar por valores novos. En moitos teatros as funcións de dramaturgo e de dramaturxista recaen na mesma persoa, o que permite potenciar a formación no posto de traballo.

Adaptando a Shakespeare ou a Chekhov tamén se aprende enxeñería, pois dramaturgos e dramaturxistas son enxeñeiros do drama, os primeiros desde a creación e os segundos desde a manipulación. No seu traballo utilizan conceptos, procedementos e recursos moi variados, que proveñen de diferentes campos, sobre todo dos estudos literarios. O concepto central de trama foi desenvolvido polos formalistas rusos, colectivo de filólogos agrupados en torno ao OPOJAZ e ao Círculo Lingüístico de Moscova. Despois viría o Círculo de Praga e os estruturalismos. O potencial heurístico dos estudos

lingüísticos, retóricos e poéticos complementábase coas achegas de disciplinas que, aos poucos, van sistematizando o seu facer, o seu saber: interpretación, dirección...

Calquera proxecto de dramaturxia ten como finalidade última o deseño dun espectáculo virtual, sexa na dimensión global, sexa na textual. En consecuencia, entre os seus procesos está aquel que promove unha plena comprensión do texto, o que esixe a súa descrición, análise e explicación, fase fundamental da creación escénica, con frecuencia esquecida ou pouco valorada que incide negativamente na elaboración do espectáculo. Por iso traballos como este, que nos presen-

Afonso Becerra de Becerreá teñen un enorme valor. En efecto, *Dramaturxia. Teoría e práctica* constitúe unha excelente introdución aos procesos de análise e interpretación da dramaticidade nos seus elementos distintivos. Describe ese proceso

básico de esexese que, na creación escénica, nos ha levar a unha nova fase de configuración textual. Por iso, este magnífico volume esixiría un novo traballo que o complementa, que mostre eses procesos de adaptación e transformación que permiten configurar o que vai ser o texto do espectáculo, ou o propio espectáculo na súa dimensión virtual.

BECERRA DE BECERREÁ, Afonso,
*Dramaturxia. Teoría e
práctica*, Galaxia, Vigo,
2007, 325
páxinas.

Enxeñería dramática

Unha introdución á dramaturxia

MV GARCÍA

t a

Manual
de referencia

Este volume, titulado *Dramaturxia. Teoría e práctica*, débese entender como un manual de referencia no comentario de textos dramáticos desde esa perspectiva primeira que nos permite afondar na comprensión dos mundos dramáticos que toda obra configura, no plano da forma e no plano dos

contidos. Consta de once capítulos nos que Afonso Becerra presenta os elementos fundamentais do texto dramático nunha dimensión teórica, coa que define conceptos básicos, pero tamén na dimensión práctica, en tanto os conceptos se aplican, con procedementos moi diversos, a textos concretos. Despois de varios capítulos dedicados a establecer un marco teórico e disciplinar, o autor proponnos unha longa inmersión na textualidade dramática, centrada no discurso dos personaxes, na súa configuración, tipoloxía e funcións, e no concepto de trama como espiñazo do drama e do texto. Entremedias vanse analizando outros aspectos non menos fundamentais como espazos, tempos e ritmos, mais sempre vinculados a eses elementos que considera centrais.

O libro acaba por ser, como dixemos, unha magnífica proposta para á análise de textos, susceptible de ser utilizada en moi diversos contextos, entre os que deberíamos destacar os centros educativos, desde a educación secundaria á universidade.

Útil por tanto para o profesorado, pero igualmente útil para o alumnado dos niveis educativos posobrigatorios, dado que se trata dun volume escrito con rigor, precisión e claridade, o que non lle resta fondura nin complexidade. Como prólogo vai un texto de María Xosé Queizán que suscita preguntas e debates en torno ao que poden ser formas do drama e sobre as súas funcións e orientacións ideolóxicas. Teñen interese as referencias a Hanna Arendt e Bertolt Brecht, considerando a aversión que a ilustre pensadora sentía polo ilustre dramaturgo, en función da posición do artista na sociedade e da súa conduta pública e privada.